

LBRIS | We know
books
Han Kang

VEGETARIANA

Traducere din limba coreeană și note
de Iolanda Prodan

EDITURA
ART

LIBRIS

We know
books

CUPRINS

VEGETARIANA	5
PATA MONGOLĂ	75
COPACI ÎN FLĂCĂRI	165

Nevastă-mea nu a avut niciodată ceva special în personalitatea ei. Cel puțin așa am crezut până în ziua în care s-a hotărât să devină vegetariană. Sincer să fiu, nici măcar nu m-am simțit atras de ea atunci când ne-am întâlnit pentru prima dată: nu era nici prea înaltă și nici prea scundă; părul, tuns bob, nu era nici prea lung și nici prea scurt; tenul uscat, de nuanță gălbuie, se exfolia întruna; avea pleoape căzute și pomeți puțin proeminenți; era îmbrăcată în haine de culori neutre, inexpressive, ca și cum i-ar fi fost frică să-și arate personalitatea. Încălțată în cei mai simpli pantofi de culoare neagră, se apropiase de masa la care o așteptam, mergând nici prea repede, nici prea încet, cu pași nici prea grei, dar nici prea ușori.

M-am căsătorit cu ea tocmai pentru că nu avea niciun farmec special și nici defecte prea mari. Caracterul ei simplu și nepretențios, nedotat cu vreo inteligență sclipitoare și rafinement, mă făcea să mă simt relaxat în preajma ei. Nu fusese nevoie să mă

dau intelectual pentru a o cuceri; nu s-ar fi înfuriat dacă aş fi întârziat la întâlnire şi nici nu aveam de ce să mă simt descurajat că m-ar fi comparat cu bărbaţii din cataloagele de modă. Nu se sinchisea deloc nici de burta care începuse să-mi crească după ce-am trecut de douăzeci şi cinci de ani, nici de braţele şi picioarele mele subţiri – în ciuda eforturilor pe care le făceam ca să pară mai musculoase – şi nici de penisul meu mic ce îmi dădea un complex de inferioritate de care nimeni nu ştia.

Mie niciodată nu mi-au plăcut exagerările şi lucrurile care nu sunt de nasul meu. În copilărie umblam cu puşti mai mici decât mine cu vreo doi sau trei ani şi făceam pe şeful găştii din cartier. Apoi, am aplicat la facultatea de la care puteam primi uşor o bursă destul de mare şi, mai târziu, m-am mulţumit cu un salariu lunar cu care nu mă puteam lăuda, dar pe care-l primeam regulat, lucrând la o mică firmă care-mi aprecia modestele mele competenţe. Prin urmare, decizia de a mă însura cu cea mai banală femeie din lume a fost una cât se poate de firească. Pentru mine, din start, femeile frumoase, inteligente, voluptoase, atrăgătoare şi din familii înstărite nu ar fi fost decât nişte prezenţe care mi-ar fi deranjat existenţa.

Răspunzând aşteptărilor mele, ea îndeplinea cu uşurinţă rolul de soţie banală. În fiecare dimineaţă

se trezea la ora șase și pregătea supă, orez fiert și o bucată de pește.

Chiar dinainte de a se mărita cu mine contribuise la veniturile familiei sale, lucrând cu jumătate de normă. Fusese instructoare la un colegiu privat specializat în grafica pe computer – colegiu pe care ea însăși îl frecventase timp de un an – și mai apoi ajunsese să lucreze de acasă pe post de colaboratoare pentru o editură de cărți de benzi desenate, ocupându-se cu introducerea cuvintelor în bulele de dialog.

Nevastă-mea vorbea puțin. Rareori îmi cerea ceva și nu făcea caz oricât de târziu m-aș fi întors acasă de la serviciu. Dacă se întâmpla ca zilele noastre libere să coincidă, nu-mi propunea să ieșim undeva împreună. În după-amiezile în care eu lăncezeam pe canapea cu telecomanda în mână, se închidea în camera ei. Probabil că lucra sau citea o carte, măcar lectura era ceea ce s-ar fi putut numi pasiunea ei. Cât despre cărțile pe care le citea, marea lor majoritate păreau atât de plictisitoare, încât nu-mi venea să le deschid ca să aflu ce-aș fi găsit dincolo de copertile lor. Abia când se făcea ora mesei deschidea ușa, ieșind din camera ei doar ca să pregătească ceva de mâncare. În timp ce gătea, nu scotea nicio vorbă. Într-adevăr, viața cu o astfel de femeie nu avea cum să fie palpitantă. Cu toate

astea, îi eram recunoscător, pentru că le consideram extenuante pe acele neveste ale colegilor și prietenilor mei care îi sunau de câteva ori pe zi trâncănind întruna sau criticându-i constant, ceea ce ducea la adevărate scandaluri de pomină.

Dacă ar fi un lucru care să o fi deosebit de celelalte femei, acela ar fi că nu-i plăcea să poarte sutien. În perioada în care-i făceam curte, când abia îmi mijiseră câteva fire de păr în mustață, m-am excitat puțin atunci când, punându-i din întâmplare mâna pe spate, am realizat că nu-i simțisem bretelele sutienului pe sub puloverul pe care-l purta. Încercând să aflu dacă acesta era sau nu un fel de semnal nonverbal din partea ei, i-am urmărit comportamentul preț de câteva clipe, privind-o altfel, cu alți ochi.

Rezultatul observațiilor mele a fost că, de fapt, nu încerca sub nicio formă să-mi trimită vreun semnal. Să fi fost oare vorba de lene sau de indiferență din partea ei? Nu reușeam să înțeleg. În realitate, sânii ei nearătoși nu erau tocmai avantajati de lipsa unui sutien. Mi-aș fi salvat onoarea în fața prietenilor dacă ar fi purtat un sutien cu pernuțe groase, din burete.

Chiar și după ce ne-am căsătorit, nu purta niciodată sutien când stătea acasă. Vara, când ieșea scurt în oraș, ca să nu i se vadă conturul sfârcurilor

rotunde, nu avea de ales și își punea sutienul. Totuși, după un minut își desfăcea capsele. Dacă purta un top subțire, deschis la culoare și puțin strâmt, capsele desfăcute se vedeau, dar nu îi păsa câtuși de puțin. Când i-am făcut odată observație, și-a pus în plină caniculă o vestă peste top, în loc să-și pună sutienul. S-a justificat pretextând că se sufocă, că nu poate purta un sutien care-i strivește sânii. A continuat spunând că nu aveam cum să înțeleg cât de sufocant poate fi, atâta timp cât eu niciodată nu purtasem sutien. Priveam cu suspiciune hipersensibilitatea ei, fiind convins că nu toate femeile detestau sutienele atât de mult precum ea.

În afară de acest detaliu legat de sutien, totul era în regulă în viața noastră de cuplu căsătorit. Intram în cel de-al cincilea an al căsniciei noastre, dar nu căzusem în plictiseală și rutină, de vreme ce încă de la începutul relației noastre nu ne iubisem cu pasiune. Până în toamna anului precedent, când ne luasem un apartament, tot amânasem o eventuală sarcină, însă începea să mă obsedeze gândul că nu avea să vină niciodată ziua în care să aud un copilaș gângurind „tati!”.

Până într-o oarecare zi din februarie, când am găsit-o pe nevastă-mea stând în picioare în bucătăria cufundată în lumina obscură a zorilor,

niciodată nu îmi imaginasem că viața noastră ar fi putut suferi chiar și cea mai mică schimbare.

*

— Ce faci acolo, în picioare? am întrebat-o, renunțând să mai aprind lumina la baie.

Era în jurul orei patru dimineața și mă trezisem însetat și cu o nevoie acută să mă ușurez după ce băusem o sticlă și jumătate de soju¹ la o ieșire în oraș cu colegii, după terminarea programului.

— Ăă... te-am întrebat ce faci acolo...

Mă luase cu frig, dar, uitându-mă la ea, și somnul și mahmureala s-au risipit: nevastă-mea stătea înlemnită, în picioare, în fața frigiderului. Deși pe profilul ei cufundat în întuneric nu putea fi deslușită nicio expresie, avea ceva terifiant în ea. Părul ei des și brunet natural era răvășit, iar cămașa de noapte de culoare albă care-i ajungea până la glezne îi stătea, ca de obicei, puțin ridicată la spate.

În bucătărie era mai rece decât în cameră; în astfel de condiții, nevastă-mea, care nu suporta frigul, și-ar fi pus repede o flanea pe ea și s-ar fi încălțat cu papucii de casă cei plușați. Oare de când să fi stat

---

¹ Renumită băutură tradițională coreeană obținută prin distilarea cerealelor (orez, grâu, orz etc.) cu o concentrație de alcool de 20-40%.

acolo desculță, îmbrăcată într-o cămașă de noapte subțire – pe care o purta și primăvara, și toamna – țepănă ca un stâlp, ca și cum nu ar fi auzit ce o întrebasesm? Era înlemnită ca o fantomă, de parcă nu aș fi văzut-o stând acolo, în fața frigiderului. Ce era cu ea? Să fi fost somnambulă?

— Ce e cu tine? Ce te-a apucat? am întrebat-o, apropiindu-mă de ea.

Era încremenită ca o statuie de piatră și, spre surprinderea mea, nu s-a speriat atunci când i-am pus o mână pe umăr. Prin urmare, nu era într-o transă: era conștientă că ieșisem din living, că o întrebasesm ce făcea acolo, că mă apropiasem de ea. Tot ce făcea era să mă ignore. Era o situație similară cu una din rarele dăți în care, urmărind concentrată serialul difuzat la miezul nopții, mă ignora, chiar dacă auzea zgomotul pe care-l făceam când intram în casă. Și totuși, ce-i atrăgea atât de mult atenția acum, la patru dimineața, în bucătăria cufundată în beznă, când stătea în fața ușii deschise la culoare a frigiderului de 400 de litri?

— Draga mea! am strigat spre profilul ei.

S-a întors spre mine, fixându-mă cu o strălucire rece în privire și ținându-și buzele strâns lipite.

— Am avut un vis, a spus dintr-odată cu o voce limpede.

— Vis? Ce tot îndrugi? La naiba! Știi cât e ceasul?

A trecut pe lângă mine și s-a îndreptat încet spre ușa deschisă a camerei. De îndată ce a trecut pe sub tocul ușii, a întins o mână și a închis-o, ușor. Am rămas singur în bucătăria întunecată, uitându-mă la ușa ce înghițise silueta ei albă.

În cele din urmă, am aprins lumina și am intrat în baie. Zilele friguroase cu temperaturi de minus zece grade se scurgeau una după alta. Făcusem duș cu câteva ore înainte, dar șlapii de baie încă erau reci și umezi. Sentimentul de singurătate al aceluși anotimp aspru își făcea simțită prezența, prelingându-se din gura neagră de ventilație de deasupra căzii, pe pardoseală și pe faianța albă a pereților.

Când m-am întors în cameră, nevastă-mea era culcată, cu genunchii strânși la gură. Nu se auzea nimic, niciun sunet; era ca și cum aș fi fost singur. Evident, era doar propria mea închipuire. Încercând să ascult cu atenție, am putut desluși slabul ecou al respirației ei. Însă nu era respirația cuiva care dormea profund. Dacă mi-aș fi întins mâinile, aș fi putut atinge trupul ei cald. Nu știu de ce, dar nu am făcut-o. Nici măcar n-am avut chef să vorbesc cu ea.

*

Întins sub pătură, priveam absent cum razele soarelui din acea dimineață de iarnă inundau întreaga

cameră după ce se strecurau prin perdeaua albă. Am întors capul puțin și m-am uitat la ceasul atârnat pe perete. În următoarea secundă am sărit ca ars și apoi am ieșit valvârtej din cameră. Nevastă-mea era în bucătărie, în fața frigiderului.

— Ai înnebunit? De ce nu m-ai trezit? Ai idee ce oră...

Vorba mi-a fost curmată când piciorul meu a călcat pe ceva moale. Nu-mi venea a crede ochilor: îmbrăcată în aceeași cămașă de noapte, cu părul vâlvoi și încâlcit, nevastă-mea stătea pe vine. În jurul ei, împrăștiate pe podea, erau felurite pungi albe și negre de plastic, cât și caserole, tot din plastic. Nu aveam unde să pun piciorul, erau peste tot.

Erau pachete cu carne de vită pentru shabu-shabu¹, fleici din carne de porc pentru grătar, două imense picioare de vită, calamar tras în vid, anghilă bine conservată pe care soacră-mea de la țară ne-o trimisese cu ceva timp în urmă, corvină legată cu ață galbenă, pungi cu mandu² congelate ce nu fuseseră niciodată desfăcute și alte nenumărate pachetele al căror conținut îmi era necunoscut.

¹ Renumit preparat japonez obținut prin înmuierea pentru scurt timp a feliilor foarte subțiri de carne de vită și a legumelor în supă fierbinte, condimentată.

² Preparat asemănător colțunașilor, cu umplutură din legume sau carne, fiert la abur sau prăjit.

Foșnind de zor, nevastă-mea arunca în imenși saci de gunoi toate pachetele, unul după altul.

— Ce naiba faci? am urlat ca scos din minți.

Continua să arunce pachetele cu carne, ignorându-mă la fel cum o făcuse și noaptea trecută. Îndesa în saci carne de vită și porc, bucăți de carne de pui și anghilă ce costase pe puțin 200.000 de woni.

— Nu ești în toate mințile? De ce le arunci?

După ce mi-am făcut loc printre pungile de plastic, am apucat-o strâns de încheieturile mâinilor. Spre surprinderea mea, avea forță. Abia după ce m-am opus cu îndârjire – atât de tare încât fața îmi luase foc –, a lăsat jos pungile. Masându-și cu mâna stângă încheietura înroșită a mâinii drepte, mi-a răspuns cu aceeași voce calmă, ca de obicei:

— Am avut un vis...

Din nou, aceeași poveste. Stătea în fața mea, privindu-mă cu o mină complet inexpresivă. Exact în acel moment, mi-a sunat telefonul mobil.

— La naiba!

Am început să întorc pe dos toate buzunarele sacoului pe care-l aruncasem pe canapea cu o seară în urmă. În ultimul buzunar din interior, degetele mele au apucat strâns agasantul telefon mobil.

— Îmi pare rău. A intervenit ceva urgent acasă...
Îmi pare foarte rău. Mă grăbesc să ajung cât pot de repede. A, nu, nici nu se pune problema... pot veni

imediat. Mai durează puțin... Nu, nu aș putea să vă las să faceți așa ceva. Vă rog să mai așteptați puțin. Îmi pare foarte rău. Da, așa e, nu pot vorbi acum...

Am închis clapeta telefonului mobil și am intrat ca o furtună în baie. M-am ras atât de repede cu aparatul de bărbierit, încât mi-am făcut două tăieturi.

— N-am nicio cămașă călcată?

Nevastă-mea nu mi-a răspuns. Furios, am răscolit prin coșul de rufe din fața băii, dând peste cămașa aruncată cu o seară în urmă. Din fericire, nu era atât de boțită. Cât timp mi-am înfășurat cravata în jurul gâtului ca pe un fular, mi-am tras șosetele în picioare și mi-am luat agenda și portofelul, nevastă-mea nici n-a ieșit din bucătărie. Era pentru prima oară în cinci ani de căsnicie când trebuia să plec la birou fără ca ea să se fi îngrijit de toate și fără să mă conducă până la ușă.

— Ai înnebunit! Ți-ai pierdut complet mințile!

Mi-am înghesuit picioarele în niște pantofi strâmți pe care-i cumpărasem recent și am zbughit-o pe ușă. După ce m-am convins că liftul era oprit la ultimul nivel, am coborât cele trei etaje alergând pe scări. Abia după ce am reușit să urc în metroul ce era pe punctul de a pleca din stație, mi-am privit fața ce se reflecta în geamul întunecat al vagonului. Mi-am aranjat frizura trecându-mi

degetele prin păr, mi-am făcut nod la cravată și am încercat să mai netezesc cu podul palmelor cutele de pe cămașă. În minte mi-a apărut fața înfiorător de calmă a nevestii-mii, iar vocea ei implacabilă mi-a răsunit în urechi.

„Am avut un vis.“ Deja îmi spusese asta de două ori. Pe partea cealaltă a geamului metroului ce gonea, i-am văzut fața plutind în bezna de smoală din tunel. Era o față necunoscută, ca și cum aș fi văzut-o pentru prima dată. Dar nu aveam timp să mă gândesc la comportamentul ei bizar. Aveam la dispoziție doar treizeci de minute în care trebuia să încropesc niște scuze ca să-mi justific întârzierea în fața clientului și să-mi pregătesc prezentarea pentru întâlnirea din acea zi. Orice ar fi, mi-am repetat de mai multe ori în sinea mea, azi trebuie să mă întorc mai repede acasă, chiar dacă, după ce mă transferasem la alt departament, nu existase în ultimele luni nicio singură zi în care să fi plecat de la birou mai devreme de miezul nopții.

*

Pădure întunecată, nici țipenie de om. Frunzele ascuțite ale copacilor, printre care încercam să-mi croiesc drum, îmi lăsau răni pe față și pe brațe. Rătăceam de una singură, deși eram sigură

că venisem acolo împreună cu cineva. Mi-era teamă și frig. După ce am traversat o vale încremenită sub poizghița de gheață, am dat peste o clădire roșie, ce părea a fi o șură. Le-am văzut în momentul în care am intrat înăuntru, ridicând rogojina de paie ce ținea loc de ușă, acolo le-am văzut: sute de hălci de carne sângerie, atârânănd de tulpini uriașe de bambus. Din unele bucăți încă mai curgea sânge de culoarea focului. Am încercat să scap, făcându-mi loc printre nesfârșitele hălci de carne, dar de partea cealaltă nu se întrezărea nicio ieșire. Veșmintele albe în care eram îmbrăcată erau ude de sânge.

Nu știu cum, dar am reușit să ies. Am alergat în amonte fără oprire până când, dintr-odată, pădurea s-a deschis în fața mea scoțând la iveală copacii primăvăratesci scăldați în raze de lumină verzuie. Multe familii veniseră la picnic, copiii alergau peste tot, și mirosea îmbietor, a mâncare delicioasă. Imaginea era idilică, imposibil de descris în cuvinte: susurul pâraielor, oameni mâncând kimbap¹ așezați pe mici covorașe din papură, în timp ce, din altă parte, se auzeau sfârâiala cărnii fripte pe grătar și alți oameni cântând și râzând în hohote. Erau sunete reale, vii.

Dar mie, mie îmi era frică. Cu hainele îmbibate de sânge, m-am ascuns după un copac; m-am

---

¹ Preparat obținut prin rularea pe o foaie uscată de alge a unei umpluturi făcute din orez fiert, legume și/sau pește.

ghemuit ca să nu fiu văzută de nimeni. Mâinile îmi erau pline de sânge, gura inundată de sânge. Acolo, în șură, am ridicat hălțile de carne căzute pe jos și mi le-am îndesat în gură. Întreaga gură mi s-a încheiat de sângele roșu țâșnit din bucățile de carne crudă și moale, zdrobite între gingii și cerul gurii. Reflectați în balta de sânge de pe podeaua șurii, ochii mei străluceau orbitor.

Nu... nu poate fi atât de reală, atât de vie, senzația pe care am simțit-o când carnea crudă s-a lăsat mestecată de acești dinți ai mei. Erau ochii mei, privirea mea, dar era ca și cum mi-aș fi văzut fața pentru prima dată. Dar nu încăpea îndoială: era fața mea. Ba nu... părea o față pe care o văzusem de nenumărate ori, dar totuși nu era fața mea. Nu pot explica... acea senzație vie, ciudată, dezgustător de stranie... îmi era și necunoscută, și familiară.

*

Nevastă-mea a pus pe masă frunze de salată verde, pastă de soia fermentată, o supă clară din alge – fără carne de vită sau stridii – și kimchi¹.

---

¹ Renumită garnitură coreeană obținută prin fermentarea verzei chinezești amestecată cu pastă de ardei iute roșu, sos de pește, usturoi, ghimbir etc. Metoda de preparare, varietatea condimentelor și iuțimea diferă în funcție de regiune.

— Ce-i cu toate astea? Adică din cauza unui vis idiot ai aruncat toată carnea? La naiba! Tu-ți dai seama cât a costat tot ce ai aruncat?

M-am ridicat de pe scaun și am deschis ușa congelatorului: practic, bătea vântul în el. Am dat de misutgaru¹, pudră de ardei iuți roșii, ardei iuți verzi și o pungă cu usturoi tocat.

— Fă și tu măcar niște ochiuri. Sunt frânt de oboseală și nici n-am mâncat la prânz.

— Am aruncat și ouăle.

— Cum? Ce-ai zis?

— Am terminat-o și cu laptele.

— Incredibil! Tu vrei să nu mai mănânc nimic de origine animală?

— Nu aveam cum să le las în frigider... nu le mai puteam suporta.

Cum putea fi atât de egoistă? Stând în picioare, m-am uitat la fața ei: privea în jos și era mai calmă ca niciodată. Nu-mi venea să cred că putea fi atât de egoistă, făcând doar după bunul ei plac! Cum putea fi atât de irațională?

— Să-nțeleg că de acum încolo în casa asta nu o să se mai mănânce niciun produs de origine animală?

— Păi, tu oricum mănânci acasă doar dimineața, nu? Iar la prânz și cină bănuiesc că mănânci destul

---

¹ Pudră obținută prin măcinarea mai multor soiuri de cereale prăjite și folosită la prepararea băuturilor răcoritoare.